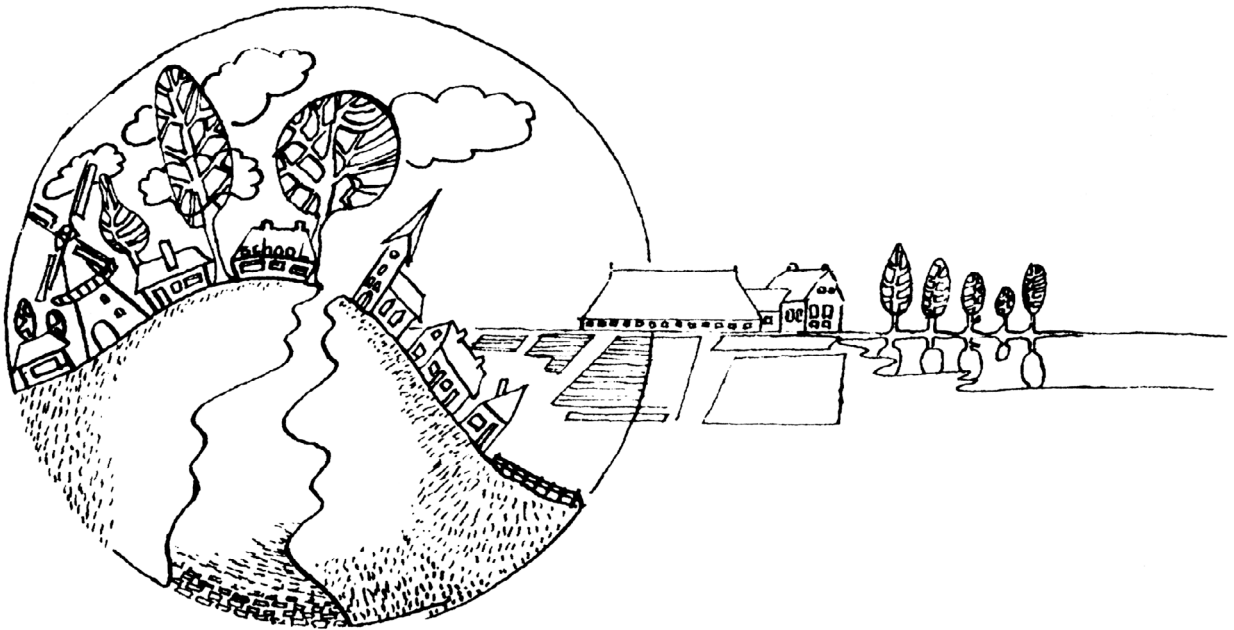

1 november 2022

CONTACTBLAD

Voor Adorp, Sauwerd, Wetsinge e.o
via www.contactblad.info

Het Contactblad blijft vooreerst aan het begin van de maand verschijnen, tenzij er een dringende reden is voor een tussentijdse editie.

Inhoud

Informatie Contactblad	2
Certe: iedere week spreekuur bloedafname in Sauwerd	2
Spreekuren Mensenwerk	2
Kerktijden	3
Breien voor UNICEF	3
DE zegels voor de voedselbank	3
Humanitas brengt mensen in contact	4
Kerk open!!!	4
De Onstaborg in Ubbegaheem	5
De kastanje is omgezaagd	6
Expositie in Kerk Adorp	9
Nieuw boek met o.a. schetsen van Adorp, Sauwerd en Wetsinge	10
Paddepoelsterbrug t'rug!	11

Uitgeven en verschijnen Contactblad

Het Contactblad wordt digitaal uitgegeven via www.contactblad.info en is gratis te lezen en te downloaden.

Aanleveren berichten/kopij en plaatsing

Vanwege het Coronavirus is de verschijningsfrequentie tijdelijk aangepast. Maar kopij kan worden aangeleverd zodra u/je wat te melden hebt.

Mailadres voor kopij:

 contactblad-asw@planet.nl

Plaatsing van kopij

Een ieder die kopij inlevert voor het Contactblad stemt ermee in dat dit openbaar wordt gemaakt in het Contactblad en/of via www.contactblad.info. Aan het aanbieden van kopij kan geen automatisch recht van publicatie worden ontleend.

Overnemen van teksten uit het Contactblad/Auteursrecht

Een andere persoon of organisatie die - op wat voor wijze dan ook - een deel of delen van de teksten wil overnemen, vermenigvuldigen, dan wel openbaar maken, dient daartoe contact op te nemen met de betreffende auteur (persoon dan wel organisatie).

Certe: iedere week spreekuur bloedafname in Sauwerd

Op dinsdag kunnen mensen van 08.00 tot 10.00 uur terecht aan Huisartsenpraktijk Sauwerd, Burchtweg 6, in Sauwerd.

Altijd op afspraak

Mensen moeten vooraf een afspraak maken op www.certe.nl. Dit is nodig om te kunnen voldoen aan de veiligheidsmaatregelen. Ook met afspraak gelden er algemene coronavoorzorgsmaatregelen, te vinden op www.certe.nl. Het is belangrijk om deze vooraf door te lezen, zodat mensen goed voorbereid naar een locatie komen.

Op de website staat een overzicht van alle locaties met actuele openingstijden.

Spreekuren Mensenwerk

Je vindt de spreekuren van Mensenwerk Hogeland o.a. in de volgende plaatsen:

Winsum **Woensdag: 15.00 uur - 16.00 uur**

Gezondheidscentrum
Meeden 3b

Bedum **Dinsdag: 13.30 uur - 15.30 uur**

De Meenschaar
Kapelstraat 9

Kijk ook eens op onze website voor meer informatie: <https://www.mensenwerkhogeland.nl/>

Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt:

2 nov.	19.30 u.	- ds. H. van Noort	Dankdag
6	9.30 u.	- ds. C. Kanis	
	14.15 u.	- ds. G. Huisman	
13	9.30 u.	- ds. H. van Noort	Heilig Avondmaal
	14.15 u.	- ds. C. Kanis	
20	9.30 u.	- ds. H. van Noort	
	16.30 u.	- ds. H. van Noort	
27	9.30 u.	- ds. H. van Noort	
	14.15 u.	- ds. M. van Rijswijk	
4 dec.	9.30 u.	- ds. H. van Noort	
	14.15 u.	- ds. H. Meerveld	

Voor kerkdiensten zie ook: www.gkvdehoeksteen.nl/

Breien voor UNICEF

We hebben nu (juli) € 350,00 overgemaakt naar Unicef.

Iederéén heeft zich weer ingezet, de mensen die onze producten gemaakt hebben en ook een aantal mensen hebben werkstukken ingeleverd.

Gevers van garen en natuurlijk ook de kopers bedankt.

We zijn blij dat mensen ons steunen en ook Unicef is blij, er gaan geen kosten meer af.

Ik krijg elke keer een bedankmailtje.

Onze producten worden verkocht in de dorpswinkel en in het kerkje van Wetsinge.

Mocht u nog garen, hebben wat u niet gebruikt, het is zeer welkom.

We hopen tot ziens, zodat kinderen die door Unicef gesteund worden geholpen kunnen worden met het geld van onze producten.

Lies Eldering. Kerkstraat 16 Sauwerd, ☎ 050-3061016.

DE zegels voor de voedselbank

Al enkele jaren verzamelt Voedselbank het Hogeland spaarpunten van Douwe Egberts-koffie en -thee. Ieder jaar levert een dergelijke inzameling steeds zo'n 800.000 spaarpunten op.

Voor iedere ingeleverde 600 spaarpunten verstrekt Douwe Egberts aan de voedselbanken in Nederland een pak koffie van 250 gram. Ieder jaar krijgt Voedselbank het Hogeland op deze manier zo'n 1300 tot 1400 pakken koffie.

U kunt uw spaarpunten inleveren bij:

Voedselbank het Hogeland, Lombok 1 9951 SC Winsum.

Humanitas brengt mensen in contact

Humanitas Het Hogeland is een vrijwilligersorganisatie die hulp dichtbij biedt. Een van de activiteiten is Thuisbezoek.

Bij Thuisbezoek koppelen we mensen die ondersteuning zoeken aan vrijwilligers. Dat kan op heel verschillende vlakken zijn. Zo zijn er mensen die het fijn vinden iemand thuis op bezoek te krijgen voor een praatje of een spelletje. Anderen gaan liever regelmatig een stukje wandelen. Het kan ook zijn dat de mantelzorger even ontlast wordt. De hulp is voor mensen die nog zelfstandig wonen en heeft als doel om eenzaamheid of isolement te voorkomen. Het kost niks en is vooral vaak erg gezellig!

Heb je zin om iets voor anderen te betekenen? En heb je een paar uur tijd per week? Meld je dan bij Humanitas Het Hogeland Thuisbezoek. We vragen geen opleiding, maar je kunt als je dat wilt wel scholingen volgen als vrijwilliger. Het kost niks, maar levert zoveel op!

Ook als je graag ondersteuning wilt, meld je dan.

Voor informatie: Humanitas Het Hogeland, Arenda Krol

✉ thuisbezoek.hogeland@humanitas.nl , ☎ 06-57591323.

Reacties van deelnemers en vrijwilligers:

Ik ben sinds lange tijd weer heerlijk in de natuur geweest

Ik kijk er elke week naar uit dat ze komt om een spelletje te doen

Wat fijn dat ik gewoon even naar een vriend kan zonder me zorgen te hoeven maken over thuis

We zijn eigenlijk vriendinnen geworden

Kerk open!!!

De Hoeksteen, Oude Winsumerstraatweg 7, Sauwerd.

U hebt het vast al wel gezien, elke werkdag staat er een vlag bij de kerk tussen 9.30 -11.00 u.

U kunt de kerk binnenlopen voor een stilte moment, u kunt een kopje koffie drinken of een gesprek voeren.

Op zaterdag is de kerk nu ook open tussen 12.00 en 13.30 u. Vaak is er een kop soep.

Wees welkom!!!!

Voor meer info:

Huibert van Noort ☎ 06 12455020

De Onstaborg in Ubbegaheem

Het zal niemand zijn ontgaan dat de gracht van de Onstaborg dit voorjaar is verbreed. Omdat het terrein een Rijksmonument is met hoge archeologische waarde moest er onderzoek worden gedaan tijdens het werk. Ongeveer twintig vrijwilligers uit onze dorpen en wijde omgeving hebben hierbij geholpen.

In de vijf weken dat het werk duurde, zijn er veel vondsten gedaan: van aardewerk, leerresten (waaronder een leren kinderschoen), botten, glaswerk, pijpen tot munten, gebruiksvoorwerpen en sieraden. In ouderdom variërend van vóór de jaartelling tot de negentiende eeuw.

Een selectie van deze vondsten is in bruikleen gekregen om tentoon te stellen in Sauwerd. Die tentoonstelling is nu te zien in een vitrinekast in de hal van Ubbegaheem, net links van de toegangsdeur van de grote zaal.

Twee vondsten spreken zeer tot de verbeelding. Helaas zijn déze vondsten om voor de hand liggende redenen niet opgenomen in de tentoonstelling.

De eerste is een enorme stenen kogel, gevonden op de plaats waar nu een voorde is gemaakt in de verbrede gracht, naast het Schathoes. Meer dan 35 cm doorsnee en 54 kg zwaar! Waarschijnlijk is deze kogel met een blijde afgevuurd richting de steenhuisen van de Onsta's tijdens de belegering in 1399/1400 door de Stadgers.

De tweede is een unieke pronkring van gewikkeld gouddraad, met parels en kleine edelstenen. In een artikel van de Historische Kring Ubbega wordt de mogelijkheid opgeworpen dat deze ring wel eens van Ida Onsta, levend in de tweede helft van de 16 e eeuw, geweest zou kunnen zijn. Het is nog een pure hypothese, maar wellicht komen er volgend jaar, na meer onderzoek, ook antwoorden?! Het artikel staat in Diepgang, nr. 29 september 2022, te verkrijgen in de Dorpswinkel en het kerkje in Wetsinge.

Een overzicht van de bijzondere vondsten - "de vondst van de dag" - is te vinden op

<https://www.mug.nl/archeologie/archeologische-opgravingen/vondsten-onstaborg-sauwerd>

De kastanje is omgezaagd

Maart 2019 is de kruin van een zieke kastanje langs het laantje langs het kerkhof te Adorp afgezaagd. Ik heb toen al een stukje over kastanjes in Adorp in het *Contactblad* geschreven met de titel "De paardenkastanje is zielig". Dit stukje is nog te lezen in het archief van het Contactblad-ASW via [Adorp.com](https://www.adorp.com). (zoek Contactblad archief 1 november 2020).

De rest van de boom, de stomp/stam, is dit jaar bij de grond af verwijderd. Zoals twee jaar geleden beloofd, kreeg ik een schijf van het dikste gedeelte van de stam. Omtrek 3 meter en een doorsnee van 80 tot 100 cm.

Het leek me leuk om deze te gebruiken als onderwijshulpmiddel. Met behulp van jaarringen wil ik de geschiedenis van de boom weergeven en er stukje geschiedenis van Adorp over dezelfde periode van ongeveer 85 jaar mee verbinden.

De boom werd op 10 augustus 2022 definitief omgezaagd. Ondanks de ingreep van twee en een half jaar geleden was de boom al weer flink uitgelopen. Eerst werd het loof verwijderd en daarna werd de boom tak/plaksgewijs, afhankelijk van het gewicht, ingekort.

De stukken werden met een katrol via hogere dichtbij staande bomen gecontroleerd neergelaten. Omliggende grafzerken mochten niet beschadigd worden. Als er geen omliggende bomen zijn, wordt een opvangband met katrol vlak onder de zaagsnee gebruikt. Hierna gaat de kettingzaag erin.

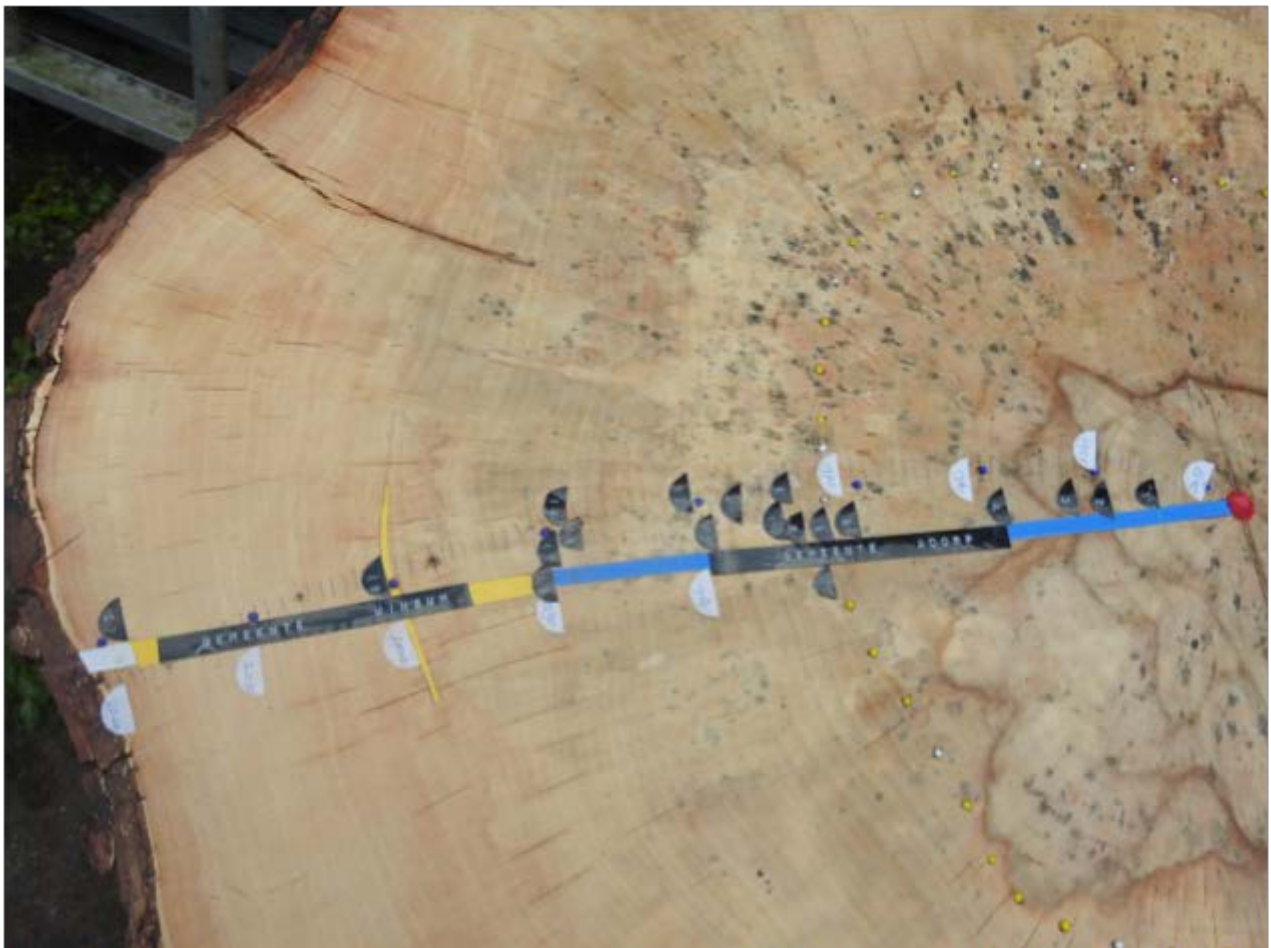
De kettingzaag geeft een ruwe zaagsnede. het vergt nogal wat schuur- en polijstwerk om de jaarringen zichtbaar te maken. Een paardenkastanjeboom is ook niet de geschiktste boomsoort om jaarringen zichtbaar te maken, vooral als de boom ziek is.

Nadat ik wist, wanneer de kastanje begon ter groeien en een boompje werd ben ik opzienbarende gebeurtenissen gaan zoeken van die afgelopen 85 jaar. Dat was nog niet makkelijk en je merkt dat het geheugen mensen behoorlijk in de steek kan laten. Mij ook, daarom ben ik geïnteresseerd in geschiedenis.

De school kreeg een foto van de gepolijste schrijf, een lijst met ongeveer 25 gebeurtenissen met evenveel toelichtingen variërend van 2 geboortes tot aan de eerste mens op de maan.

1.	1936	Ongeveer in 1936 begon de kastanje een boompje te worden.
2.	1949	Klok van Harssens komt na WOII terug uit Dedemsvaart.
3.	1953 20-3-1953	Wedstrijd tussen twee jongetjes.
4.	1957	De boom had het moeilijk. Donkere ring.
5.	1969 20-7-1969	Eerste mens op de maan.
6.	1971	Gekleurde jaarring.
7.	1972	School naar semipermanent gebouw.
8.	1974	Doede Kruijer wordt wethouder van de gemeente Adorp.

9.	1975	1-2-1975	Opening dorpshuis Artharpe.
10.	1976		Jubileum 50 jaar Fanfare Adorp
11.	1977	9-5-1977	Verkeerslichten in Adorp en Sauwerd.
12.	1979		Adorp ingesneeuwd.
13.	1981		Molen Aeolus te Adorp gerestaureerd.
14.	1986		Beschadiging jaarring door rij-aanduidings-paaltje van kerkhof.
15.	1987		IJzelwinter.
16.	1988	mei	Luit heeft geen hoogtevrees.
17.	1989		School gaat naar huidige gebouw.
18.	1990		Adorp wordt gemeente Winsum.
19.	1996	mei	Adorp gaat nooit verloren. 50-jarig bestaan Voetbalver. Adorp.
20.	2000	1-1-2000	Millennium ingeluid met een herstelde klok.
21.	2012		Zijtak?
22.	2018		Adorp wordt gemeente het Hogeland.
23.	2022	september	Woningbouw op het nieuwe voetbalveld. Boom omgezaagd.
School "de Wierde" 50 jaar.

Sommige jaartallen hebben een nadere toelichting met een verhaaltje, zoals :

3.

Op 20 maart 1953 was er een wedstrijd tussen twee jongetjes die uit de buik van hun moeder wilden. Dokter Nanninga was de scheidsrechter. Hij hielp de moeders met de bevalling. De moeders hadden veel pijn. Van dokter Nanninga mochten ze een pilletje tegen de pijn. Verder

kon de dokter niet veel meer doen, dan geruststellen en praten. Het persen moesten de moeders toch zelf doen.

De houtduif in de kastanjeboom zag de dokter regelmatig door "t ol Streepke" tussen de beide huizen hen en weer lopen. De jongetjes woonden beiden aan een andere kant van "t ol Streepke".

Rudi won de wedstrijd. Hij werd om ongeveer 7.30 uur geboren. Thomas kwam 3 uur later. Drie uur is heel weinig als een zwangerschap 282 dagen duurt. Dat is 6768 uur (ongeveer 9 maanden).

14.

Beschadiging van de boom, waarschijnlijk door een gietijzeren rijaanduiding paaltje van het kerkhof.

16.

Luit heeft geen hoogtevrees (mei 1988). Hij werd op zaterdagmorgen ondersteboven aan de wiek boven de stelling gebonden. De wiken werden een halve slag gedraaid en zo hing Luit rechtop 30 meter boven de grond. Hij had een prachtig uitzicht over Ubbega.

17.

De kerk van Adorp wordt door de Herv. Gemeente Adorp overgedragen aan de SOGK (Stichting Oude Groninger Kerken).

De bevolking van Adorp krijgt van de oude gemeente Adorp een verhard kerkplein met bestrating in een cirkelpatroon.

Op 9-11-1989 valt de Berlijnse muur.

De school gaat naar het huidige gebouw. Zie jubileumboek "In Adorp staat een school" over 50 jaar bestaan van "de Wierde".

18.

Gemeente Adorp wordt gemeente Winsum. De plaatsnaamborden van Aadorp in Twente (bij Vriezeveen) en Adorp in Groningen worden in de nacht van oud naar het nieuwe jaar verwisseld. Het blijft lang onduidelijk wie de daders zijn.

Roelof Bruins

Expositie in Kerk Adorp

Culturele Commissie Adorp/Sauwerd/Wetsinge (CCASW) organiseert op 5/6, 12/13 november 2022 in de kerk van Adorp een expositie met werk van twee bijzondere kunstenaars. Gratis toegang van 14.00-17.00 uur.

U bent van harte uitgenodigd bij de opening op zaterdag 5 november 14.00 uur. De opening wordt opgeluisterd door Josien Miedema (zang) en Gert Polkerman (gitaar).

Bé Kracht; <http://www.bkracht.nl/>

Bé Kracht, in Garnwerd geboren, wilde altijd alleen maar tekenen en schilderen. Maar na de lagere school zat er niets anders op dan in de vishandel van zijn vader werken en ging hij met de bakfiets met vis langs de deuren. Toen volgde de militaire dienst, maar daarna kon hij eindelijk, mede op voordracht van Jannes de Vries naar Academie Minerva in Groningen. "Een fantastische tijd" zegt hij over die periode waarin hij zich bekwaamde in tekenen, schilderen, anatomie, perspectief en grafiek. Na zijn opleiding werkte hij als tekenaar voor het Archeologisch Instituut van de Rijksuniversiteit en deed hij bij Vroom & Dreesman reclamewerk.

Ondertussen trok hij in zijn vrije tijd het Groninger land in om te werken aan een indrukwekkend oeuvre aan landschappen, vaak geschilderd in felle kleuren. Alles is kleur, blauw, paars, oranje en vooral de voorgrond in zijn schilderijen is vaak heel kleurig, "ik schilder wat ik wil zien" zegt hij erover.

Bé heeft veel geëxposeerd, alleen en samen met anderen. Als lid van de Ploeg werd hij geëerd toen hij bij het 100-jarig bestaan het Bé Krachtpad mocht onthullen. Deze tentoonstelling in Adorp toont hem als veelzijdig kunstenaar. Zijn schilderijstijl varieert van enerzijds de naar het impressionisme neigende, figuratieve afbeeldingen met een duidelijke voorkeur voor de natuur tot meer expressionistische, in soms felle en stevige kleuren uitgevoerde composities. Naast schilderen en tekenen heeft Bé zich eveneens bekwaamd in de grafische kunsten en met name in lino'sneden.

Maaïke Buisman; www.maaïkebuisman.nl/

Maaïke Buisman volgde in de jaren zeventig de Academie voor Beeldend Kunstonderwijs Vredeman de Vries in Leeuwarden. Na afronding met een diploma volgde zij diverse specialistische opleidingen in porselein technieken, textiel- en grafische technieken en een 5-jarige weefopleiding. Zij werkte daarnaast als docent op scholen en in creativiteitscentra, maar vond ook tijd om de weverij OlmenEs in Appelscha op te richten. Steeds weer ging Maaïke de uitdaging aan om mensen iets nieuws te leren. Zo heeft ze meerdere (kunst)werkplaatsen opgezet voor mensen met een verstandelijke beperking.

Inspiratie ontstaat bij Maaïke op de wonderlijkste momenten. Door een woord, het geluid van bomen in de wind, het kabbelen van een beekje. In alles zit ontroering en ontstaat beweging. Dan vormt zich een beeld waarin de emotie zichtbaar wordt. Deze wonderlijke momenten vindt ze in haar dagelijks leven, maar vooral in Scandinavië en China.

Door het werken in Jingdezhen, China maakte ze zich deze oude techniek eigen. Maaïke combineert dit met grafische technieken die haar liefde voor kleur en vlakken zo mooi vormgeven.

Nieuw boek met o.a. schetsen van Adorp, Sauwerd en Wetsinge

Beste ASW'ers,

Hierbij een bericht over een nieuw boek dat binnenkort uitkomt en dat onder andere schetsen bevat van Adorp (5 stuks), Sauwerd (3) en (Groot) Wetsinge (1).

Hoe Groningen er ooit uit zag, is prachtig te zien op de ruim tweehonderd schetsen tekeningen en schilderijen die architect en tekenaar Koos Scholma (1912-2007) maakte. Deze zoon van een rijtuigbouwer en meubelmaker uit Winsum had vanaf zijn vroege jeugd belangstelling voor gebouwen en landschappen, en tekende deze met veel gevoel voor detail. Niet zo verwonderlijk dat hij uiteindelijk koos voor een loopbaan als architect.

Scholma's tekeningen in dit kloeke boek (29,7 x 21 cm, hardcover) zijn de getuigen van stilstand en verandering in het Groningse landschap. Nadat hij ze had getekend, werden huizen, kerken, boerderijen, molens, maren en weggetjes subtiel gerenoveerd of aangepast, en een aantal verdween zelfs helemaal.

Al met al geven de schetsen van Koos Scholma – van Pieterburen tot Haren, van Leens tot Thesinge – ons inzicht in de subtiële, maar belangrijke veranderingen van het Groninger landschap – een landschap dat nog steeds door velen op handen wordt gedragen.

'*Koos Scholma – portret van een veranderd Groninger landschap*' komt half november uit bij uitgeverij SBNG te Warffum.

Vroege bestellers – voor 11 november – krijgen € 2,50 korting (van € 30 voor €27,50) en hoeven ook geen verzendkosten te betalen.

Voor meer info en bestellen: ga naar www.sbng.info

Groot Wetsinge bij invallende dooi

Paddepoelsterbrug t'rug!

Hallo inwoners van Sauwerd, Adorp en omstreken,

Wilt u op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen rond de Paddepoelsterbrug?

Mailt u dan naar ✉ brugterug@gmail.com

Facebook: Paddepoelsterbrug t'rug